

**KHẢO SÁT TỈ LỆ VÀ CÁC YẾU TỐ CÓ LIÊN QUAN ĐẾN
SỰ SẴN LÒNG TIÊM PHÒNG VACCINE COVID-19 CỦA SINH VIÊN
NGÀNH Y HỌC CỔ TRUYỀN TRƯỜNG ĐẠI HỌC Y DƯỢC CẦN THƠ
NĂM 2021**

*Huỳnh Phương Nhật Quỳnh, Đào Trần Nhất Phong, Trần Văn Đệ, Trần Thị Thu,
Lê Ngọc Diễm, Nguyễn Ngọc Chi Lan, Phạm Kiều Anh Thơ**

Trường Đại học Y Dược Cần Thơ

*Email: pkatho@ctump.edu.vn

Ngày nhận bài: 03/03/2023

Ngày phản biện: 02/10/2023

Ngày duyệt đăng: 03/11/2023

TÓM TẮT

Đặt vấn đề: Tới đa hóa sự chấp nhận và bao phủ của vaccine Covid-19 trong cộng đồng là mục tiêu quan trọng trong chiến dịch tiêm chủng. Vì vậy, việc xác định tỉ lệ và các yếu tố liên quan đến sự sẵn lòng tiêm vaccine của sinh viên ngành Y học cổ truyền tại Trường Đại học Y Dược Cần Thơ là cần thiết. **Mục tiêu nghiên cứu:** Xác định tỉ lệ và các yếu tố liên quan đến sự sẵn lòng tiêm vaccine Covid-19 của sinh viên ngành Y học cổ truyền Trường Đại học Y Dược Cần Thơ năm 2021. **Đối tượng và phương pháp nghiên cứu:** Nghiên cứu mô tả cắt ngang trên 675 sinh viên ngành Y học cổ truyền tại Trường Đại học Y Dược Cần Thơ từ tháng 6/2021 đến tháng 7/2021. Nghiên cứu thực hiện qua khảo sát trực tuyến với bảng hỏi được tạo trên nền tảng Google Form. **Kết quả:** có 44,7% sinh viên rất sẵn lòng và 34,6% sinh viên sẵn lòng tham gia tiêm vaccine Covid-19. Phân tích hồi quy đa biến cho thấy rằng các yếu tố gồm: tình trạng hôn nhân, khóa học, tình trạng mắc các bệnh mãn tính và yếu tố có người quen từng tiêm là các yếu tố có liên quan đến sự sẵn lòng tiêm vaccine Covid-19 ở các sinh viên Y học cổ truyền tham gia khảo sát. **Kết luận:** Đa phần sinh viên Y học cổ truyền Trường Đại học Y Dược Cần Thơ sẵn lòng tiêm vaccine Covid-19, cho thấy thái độ tích cực trong việc ứng phó với đại dịch. Nhưng vẫn còn tồn tại một số rào cản làm ảnh hưởng đến sự sẵn lòng tiêm. Nhà quản lý, nhà trường cần có các giải pháp thích hợp trong việc cải thiện các rào cản này.

Từ khóa: Sinh viên Y học cổ truyền, sự sẵn lòng, tiêm ngừa vaccine, Covid-19.

ABSTRACT

**A SURVEY ON THE WILLINGNESS AND RELATED FACTORS OF
COVID-19 VACCINATION AMONG STUDENTS OF TRADITIONAL
MEDICINE AT CAN THO UNIVERSITY OF MEDICINE AND
PHARMACY IN 2021**

*Huynh Phuong Nhat Quynh, Dao Tran Nhat Phong, Tran Van De, Tran Thi Thu,
Le Ngoc Diem, Nguyen Ngoc Chi Lan, Pham Kieu Anh Tho**

Can Tho University of Medicine and Pharmacy

Background: Maximizing community acceptance and coverage of Covid-19 vaccines is crucial in controlling the pandemic. In Vietnam, predictors of vaccine acceptance and motivation for vaccination among traditional medicine students need to be assessed. **Objective:** To determine the rate and some related factors to Covid-19 vaccination willingness among students majoring in Traditional Medicine at Can Tho University of Medicine and Pharmacy in 2021. **Materials and Methods:** A cross-sectional descriptive study was conducted on 675 student majoring in Traditional Medicine at Can Tho University of Medicine and Pharmacy from June to July 2021; Using an online

survey with a questionnaire created on the Google Form platform. **Results:** The study found that 44.7% of students were very willing, and 34.6% were willing to participate in Covid-19 vaccination. A multivariate regression analysis revealed that factors including marital status, course of study, history of chronic illnesses, and having acquaintances who have received the Covid-19 vaccine were associated with willingness to receive the vaccine among students of traditional medicine. **Conclusion:** The majority of traditional medicine students at Can Tho University of Medicine and Pharmacy are willing to get vaccinated against Covid-19, demonstrating a positive attitude towards responding to the pandemic. However, some barriers still affect vaccination willingness. Managers and schools need to implement appropriate solutions to improve vaccination rates among these students.

Keywords: Traditional medicine students, willingness, vaccination, Covid-19.

I. ĐẶT VẤN ĐỀ

Vào tháng 3 năm 2020, Việt Nam đã ghi nhận 161 trường hợp mắc Covid-19 tại 15 tỉnh thành phố. Tại thời điểm đó, sinh viên chính quy và liên thông chính quy tại Trường Đại học Y Dược Cần Thơ ghi nhận bất thường liên quan đến triệu chứng điển hình của Covid-19 với tỷ lệ là 23,1%, nhưng sau đó, khi khám và điều trị, không ghi nhận trường hợp mắc Covid-19 [1]. Trong bối cảnh đại dịch Covid-19, đặc biệt là tình hình dịch bùng phát vào tháng 9 năm 2021, việc phân tích hành vi đối tượng bị ảnh hưởng bởi dịch Covid-19 cần đề cập đến sự sẵn lòng của sinh viên nói chung và sinh viên Y học cổ truyền tại Trường Đại học Y Dược Cần Thơ nói riêng đối với các chiến lược xoay quanh dịch Covid-19.

Trong tháng 3 năm 2021, Chính phủ đã ban hành một loạt quyết sách liên quan đến dịch Covid-19, trong đó có chiến dịch tiêm vaccine Covid-19. Khi vaccine được phổ biến rộng rãi, việc tối đa hóa sự chấp nhận và tối đa hóa sự bao phủ vaccine trong cộng đồng là rất cần thiết. Sau thời gian đó, vaccine đã được tiêm cho các nhân viên y tế tuyến đầu chống dịch, nhưng các đối tượng ưu tiên còn lại vẫn chưa được nghiên cứu về tính sẵn lòng tiêm vaccine Covid-19. Vì vậy, việc xác định sự sẵn lòng của sinh viên ngành Y học cổ truyền trong việc tiêm ngừa vaccine Covid-19 là vô cùng quan trọng.

Các nghiên cứu trước đây cho thấy rằng sự sẵn lòng tiêm vaccine bị ảnh hưởng bởi một số yếu tố như kiến thức về vaccine và bệnh lây qua đường hô hấp, an toàn sau tiêm chủng, tin tưởng vào việc giữ 5K phòng chống lây nhiễm Covid-19, sự chấp thuận của gia đình, khuyến cáo từ bác sĩ, thiếu chứng thực về tác dụng của vaccine [2].

Để khảo sát tỉ lệ sẵn lòng và các yếu tố có liên quan đến sự sẵn lòng tham gia tiêm vaccine Covid-19 của sinh viên ngành Y học cổ truyền tại Trường Đại học Y Dược Cần Thơ năm 2021, chúng tôi thực hiện đề tài nghiên cứu "Khảo sát tỉ lệ và các yếu tố có liên quan đến sự sẵn lòng tiêm phòng vaccine Covid-19 của sinh viên ngành Y học cổ truyền Trường Đại học Y Dược Cần Thơ năm 2021", với mục tiêu nghiên cứu như sau: (1) Xác định tỉ lệ sẵn lòng tham gia tiêm vaccine Covid-19 của sinh viên ngành Y học cổ truyền Trường Đại học Y Dược Cần Thơ năm 2021; (2) các yếu tố có liên quan đến sự sẵn lòng tham gia tiêm vaccine Covid-19 của sinh viên ngành Y học cổ truyền Trường Đại học Y Dược Cần Thơ năm 2021.

II. ĐỐI TƯỢNG VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU

2.1. Đối tượng nghiên cứu

Đối tượng của nghiên cứu này là các sinh viên chuyên ngành Y học cổ truyền hệ đang học tại trường Đại học Y Dược Cần Thơ.

- **Tiêu chuẩn chọn mẫu:** Bao gồm sinh viên của tất cả các lớp chuyên ngành Y học cổ truyền từ năm thứ 1 đến năm thứ 6, hệ chính quy và liên thông đang học tại trường Đại học Y Dược Cần Thơ năm học 2020-2021.

Nghiên cứu này không có tiêu chuẩn loại trừ.

2.2. Phương pháp nghiên cứu

- **Thiết kế nghiên cứu:** Nghiên cứu này được thiết kế theo phương pháp mô tả cắt ngang.

- **Cỡ mẫu:** Công thức tính cỡ mẫu của nghiên cứu cắt ngang được sử dụng như sau:

$$n = \frac{Z_{1-\alpha/2}^2 \times p(1-p)}{d^2}$$

Trong đó:

n: Cỡ mẫu nghiên cứu;

Z: Trị số tra từ phân phối chuẩn (1,96);

α : Xác suất sai lầm loại 1 (5%);

d: độ sai số cho phép (d=0.05).

p: Chúng tôi giả sử có 50% sinh viên sẽ sẵn lòng tiêm vaccine Covid-19 trong đại dịch (p=0.5). Bởi vì tỷ lệ sinh viên sẵn lòng chưa được báo cáo trong bất kỳ nghiên cứu nào tại Việt Nam.

Thay vào công thức trên, cỡ mẫu cần thiết cho nghiên cứu này nên đạt mức tối thiểu là 384 sinh viên. Trên thực tế có tổng cộng 675 sinh viên tham gia trả lời bảng câu hỏi khảo sát của nghiên cứu, do đó số lượng này được xem là phù hợp.

- **Phương pháp chọn mẫu:** Mẫu nghiên cứu được chọn bằng phương pháp chọn mẫu thuận tiện.

- **Nội dung nghiên cứu:**

+ Một số đặc điểm của đối tượng nghiên cứu: đặc điểm nhân khẩu học, đặc điểm về sức khỏe, sợ hãi Covid-19, đặc điểm về tâm lý sinh viên trong 2 tuần trước và trong khi lấy mẫu, đặc điểm kiến thức về tiêm phòng vaccine Covid-19, đặc điểm về hoạt động tiêm vaccine Covid-19.

+ Tỷ lệ sẵn lòng của sinh viên: mức độ sẵn lòng tiêm ngừa của sinh viên được đánh giá bằng cách sử dụng một câu hỏi với thang đo Likert 5 điểm. Biến này sau đó được chuyển thành biến số nhị giá bao gồm “sẵn lòng” (5-rất đồng ý, 4-đồng ý) và “không sẵn lòng” (3-trung lập, 2- không đồng ý, 1-rất không đồng ý) [3]. Khi đó, tỷ lệ sẵn lòng của sinh viên sẽ được tính bằng số lượng sinh viên có câu trả lời “sẵn lòng” chia cho tổng số sinh viên tham gia khảo sát này. Ngoài ra, nghiên cứu này cũng tìm hiểu thêm về các rào cản ảnh hưởng, và động lực đến việc sẵn lòng trong tiêm phòng vaccine Covid-19. Thông tin cụ thể về các đặc điểm này được trình bày dưới đây.

+ Các yếu tố liên quan đến sự sẵn lòng tiêm vaccine Covid-19 bao gồm các biến số thuộc nhóm đặc điểm nhân khẩu học, đặc điểm liên quan sức khỏe, sợ hãi Covid-19, đặc điểm tâm lý trong 2 tuần trước trong thời gian lấy mẫu đặc điểm kiến thức về tiêm phòng vaccine, đặc điểm liên quan hoạt động tiêm vaccine.

- **Phương pháp thu thập số liệu:** Khảo sát trực tuyến thông qua sử dụng bảng hỏi được thiết kế trên nền tảng của Google Form đã được 3 chuyên gia trong lĩnh vực y dược đánh giá tính rõ ràng, dễ hiểu. Nội dung bảng hỏi được xây dựng dựa vào nghiên cứu trước đây [4].

- **Phương pháp xử lý số liệu:** Dữ liệu được phân tích bằng phần mềm Excel 2013 và SPSS phiên bản 20.0.

III. KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU

Trong thời gian từ tháng 6/2021 đến tháng 7/2021, nghiên cứu thu được kết quả như sau:

3.1. Đặc điểm chung của đối tượng nghiên cứu

Bảng 1. Khảo sát về đặc điểm chung của sinh viên ngành Y học cổ truyền (n=675)

Đặc điểm		Số lượng (n)	Tỷ lệ (%)
Giới tính	Nữ	444	65,8
	Nam	231	34,2
Tuổi	≤20	110	16,3
	≥21	565	83,7
Hệ đào tạo	Chính quy	410	60,7
	Liên thông	265	39,3
Mức độ sợ hãi đối với Covid-19	Thấp	393	58,2
	Cao	282	41,8
Mắc bệnh mãn tính hay không	Không	601	89,0
	Có	74	11,0

Nhận xét: Sinh viên tham gia khảo sát đa phần có độ tuổi từ 21 trở lên (83,7%). Trong đó số sinh viên nữ chiếm tỷ lệ cao hơn là 65,8%. Có 60,7% là các sinh viên thuộc hệ đào tạo là chính quy, còn lại là hệ liên thông. Tỷ lệ sinh viên có mức độ sợ hãi cao đối với Covid-19 là 41,8%. Chỉ có 11% số sinh viên thực hiện khảo sát cho biết họ mắc các bệnh mãn tính.

Bảng 2. Kết quả khảo sát đặc điểm kiến thức về tiêm phòng vaccine Covid-19 (n=675)

Ý kiến		Số lượng (n)	Tỷ lệ (%)
Tiêm phòng giúp giảm nguy cơ lây nhiễm	Không đồng ý	24	3,6
	Đồng ý	651	96,4
Tiêm phòng giúp giảm biến chứng khi nhiễm Covid-19	Không đồng ý	28	4,2
	Đồng ý	647	95,8
Tiêm phòng giúp tạo miễn dịch	Không đồng ý	93	13,8
	Đồng ý	582	86,2

Nhận xét: Đa phần sinh viên thực hiện khảo sát đồng ý rằng tiêm phòng sẽ giúp giảm nguy cơ lây nhiễm Covid-19 (chiếm 96,4%), trong khi có 24 câu trả lời không đồng ý (chiếm 3,6%). Có đến 95,8% số câu trả lời đồng ý rằng việc tiêm phòng sẽ giúp giảm các biến chứng khi nhiễm Covid-19 và chỉ có 4,2% số sinh viên thực hiện khảo sát không đồng ý với ý kiến trên. Với ý kiến tiêm phòng sẽ giúp cơ thể người tiêm được tạo miễn dịch, tỷ lệ sinh viên đồng ý và không đồng ý lần lượt là 86,2% và 13,8%.

3.2. Tỷ lệ sẵn lòng tham gia tiêm vaccine Covid-19 của sinh viên ngành Y học cổ truyền

Bảng 3. Tỷ lệ Tỷ lệ sẵn lòng tiêm vaccine Covid-19

	Số lượng (n)	Tỷ lệ (%)
Không sẵn lòng	140	20,7
Sẵn lòng	535	79,3

Nhận xét: Khoảng 4/5 sinh viên tham gia khảo sát này trả lời sẽ sẵn lòng tiêm phòng vaccine Covid-19 (chiếm 79.3%).

Bảng 4. Kết quả khảo sát về rào cản ảnh hưởng đến sự sẵn lòng tiêm vaccine Covid-19 (n = 675)

Nội dung	Số lượng (n)	Tỷ lệ (%)
Lo lắng về tác dụng phụ sau tiêm	431	63,9
Bệnh nền, bệnh mãn tính	49	7,3
Lo lắng về sự an toàn và hiệu quả của vaccine	203	30,1
Khả năng chi trả	94	13,9
Lo sợ vì nghe vài thông tin về trường hợp tử vong sau tiêm	152	22,5

Nhận xét: Trong số các rào cản ảnh hưởng đến sự sẵn lòng tiêm vaccine Covid-19 ở sinh viên tham gia khảo sát thì “Lo lắng về tác dụng phụ sau tiêm” chiếm tỷ lệ cao nhất là 63,9%, đứng thứ hai với 30,1% là “Lo lắng về sự an toàn và hiệu quả của vaccine”, tiếp theo sau là “Lo sợ vì nghe vài thông tin về trường hợp tử vong sau tiêm”, “Khả năng chi trả” các yếu tố này lần lượt chiếm tỷ lệ 22,5%, 13,9%.

Bảng 5. Kết quả khảo sát về yếu tố thúc đẩy sự sẵn lòng tiêm vaccine Covid-19 (n=675)

Ý kiến		Số lượng (n)	Tỷ lệ (%)
Tôi sẽ tiêm vaccine Covid-19 nếu những thông tin về sự an toàn và hiệu quả được cung cấp đầy đủ	Không đồng ý	7	1,1
	Đồng ý	668	98,9
Tôi sẽ tiêm vaccine Covid-19 nếu có sự khuyến khích của gia đình	Không đồng ý	95	14,1
	Đồng ý	580	85,9
Tôi sẽ tiêm vaccine Covid-19 nếu trường của tôi bắt buộc	Không đồng ý	156	23,1
	Đồng ý	519	76,9

Nhận xét: Hầu hết các sinh viên thực hiện khảo sát sẵn lòng tiêm phòng vaccine nếu “những thông tin về sự an toàn và hiệu quả được cung cấp đầy đủ” (chiếm 98,9%). Gần như hơn 85% số sinh viên thực hiện khảo sát đồng ý với các ý kiến cho rằng họ sẽ sẵn sàng tiêm phòng “nếu có sự khuyến khích của gia đình”, tỷ lệ phần trăm của các ý kiến trên lần lượt 85,9%. Khoảng ¾ số sinh viên tham gia khảo sát (76,9%) sẽ tiêm nếu “trường bắt buộc” họ tiêm.

3.3. Các yếu tố liên quan đến sự sẵn lòng tiêm vaccine Covid-19

Bảng 6. Tương quan giữa sự sẵn lòng tiêm vaccine Covid-19 và các yếu tố đặc điểm liên quan

Đặc điểm		Không sẵn lòng		Sẵn lòng		p	OR
		n	%	n	%		
Giới tính	Nữ	92	20,7	352	79,3	0,882	0,971 (0,657-1,434)
	Nam	49	21,2	182	78,8		
Tuổi	<21	25	22,7	85	77,3	0,604	1,138 (0,697-1,859)
	≥21	116	20,5	449	79,5		
Tình trạng hôn nhân	Độc thân	124	22,4	429	77,6	0,037	1,785 (1,030-3,094)
	Đã kết hôn	17	13,9	105	86,1		
Khóa	Liên thông	27	14,5	159	85,5	0,012	0,559 (0,353-0,884)
	Chính quy	114	23,3	375	76,7		
	Có	127	20,0	507	80,0		

Nhận xét: Phân tích hồi quy đa biến cho thấy rằng tình trạng hôn nhân, khóa học là các yếu tố có liên quan đến sự sẵn lòng tiêm vaccine Covid-19 ở các sinh viên Y học cổ truyền tham gia khảo sát. Những sinh viên còn độc thân có tỷ lệ không sẵn lòng tiêm vaccin cao hơn và gấp 1,785 lần các sinh viên đã lập gia đình ($p=0,037<0,05$). Sinh viên liên thông sẵn lòng tiêm vaccine hơn các sinh viên chính quy, có tỉ lệ sẵn lòng lần lượt là 85,5% và 76,7% ($p=0,012<0,05$). Các yếu tố giới tính và tuổi không có ý nghĩa thống kê ($p>0,05$).

Bảng 7. Tương quan giữa sự sẵn lòng tiêm vaccine Covid-19 và các yếu tố sức khỏe liên quan

Đặc điểm		Không sẵn lòng		Sẵn lòng		p	OR
		n	%	n	%		
Mức độ sợ hãi với Covid	Thấp	90	22,9	303	77,1	0,129	1,345 (0,917-1,975)
	Cao	51	18,1	231	81,9		
Mắc bệnh mãn tính	Không	114	19,0	487	81,0	0,001	0,407 (0,243-0,682)
	Có	27	36,5	47	63,5		
Có người quen	Không	14	34,1	27	65,9	0,031	2,070 (1,055-4,062)
	Có	127	20,0	507	80,0		

Nhận xét: Phân tích hồi quy đa biến cho thấy rằng các yếu tố sức khỏe gồm, tình trạng mắc các bệnh mãn tính và yếu tố có người quen từng tiêm là các yếu tố có liên quan đến sự sẵn lòng tiêm vaccine Covid-19 ở các sinh viên Y học cổ truyền tham gia khảo sát.. Ở các sinh viên không mắc các bệnh mãn tính, có tỷ lệ sẵn lòng tiêm vaccine cao hơn các sinh viên mắc bệnh mãn tính và gấp 1,276 lần. ($p=0,001<0,05$). Những sinh viên chưa từng có người quen tiêm vaccine rồi sẽ có tỷ lệ không sẵn lòng tham gia tiêm cao hơn và bằng 2,070 lần các sinh viên có người quen từng tiêm vaccine ($0,031<0,05$). Các yếu tố mức độ sợ hãi với Covid nhưng sự khác biệt này không có ý nghĩa thống kê ($p>0,05$).

IV. BÀN LUẬN

4.1. Tỷ lệ sẵn lòng tham gia tiêm vaccine Covid-19 của sinh viên ngành Y học cổ truyền

Tỷ lệ người sẵn lòng tiêm vaccine là 79,3% trong khi không sẵn sàng là 16,8%. Nghiên cứu của Wang và đồng nghiệp vào năm 2020 cho thấy tỷ lệ chấp nhận tiêm vaccine COVID-19 khi có sẵn là 91,3% [5]. Kết quả này cao hơn so với nghiên cứu của chúng tôi. Sự khác biệt này có thể được giải thích bởi việc dịch bệnh đã xuất hiện sớm hơn ở Trung Quốc, và Chính phủ có thời gian dài để tăng cường giáo dục và truyền thông về hiệu quả của vaccine COVID-19 đến người dân. Theo nghiên cứu của Hồ Thị Lan Vi và đồng nghiệp vào năm 2022, tỷ lệ sẵn lòng tiêm vaccine COVID-19 là 83,2% với lý do là "giúp giảm tỷ lệ tử vong" [6]. Tuy nhiên, kết quả này có thể do đối tượng cỡ mẫu của nghiên cứu nhỏ hơn và được tiến hành ở giai đoạn cuối năm 2021, khi mà vaccine đã được phổ biến rộng rãi và chứng minh vai trò quan trọng trong bảo vệ cộng đồng.

4.2. Các yếu tố liên quan đến sự sẵn lòng tiêm vaccine Covid-19

Những sinh viên còn độc thân có tỷ lệ không sẵn lòng tiêm vaccin cao hơn và gấp 1.785 lần các sinh viên đã lập gia đình ($p=0.037$). Kết quả tương đương với nghiên cứu năm 2022 của tác giả Phan Thị Luyện và cộng sự [7]. Qua đó có thể thấy những sinh viên đã lập gia đình có thể do lo ảnh hưởng lên gia đình nên sẵn sàng tiêm phòng hơn các đối tượng còn độc thân. Những sinh viên khóa lớn hơn có tỷ lệ sẵn sàng tiêm vaccine cao hơn các sinh viên khóa nhỏ, điều này tương phản với kết quả trong nghiên cứu của tác giả Hồ Thị Lan

Vi (2021). Điều này có thể do thời điểm khảo sát cũng như vai trò mà các sinh viên khóa lớn hơn đảm nhiệm trong tuyến đầu chống dịch đã có tác động không nhỏ đến thái độ và sự sẵn lòng tiêm ngừa vaccine [6].

Yếu tố “có người quen từng tiêm” có liên quan đến sự sẵn lòng tiêm. Cụ thể có đến 80% trong tổng số các sinh viên có người quen từng tiêm cho biết họ sẵn lòng tiêm vaccine. Kết quả này phù hợp với nghiên cứu của tác giả Shan vào năm 2021 [8]. Lí do được đưa ra có thể là do những đối tượng này sẽ tin tưởng hơn vào chiến dịch tiêm vaccine và sẵn lòng tham gia khi có người quen từng tiêm. Yếu tố “an tâm” cũng đã ảnh hưởng đến sự sẵn sàng này.

Để tăng tỷ lệ sẵn lòng tiêm vaccine của các đối tượng còn bị phân vân, có thể triển khai các chiến dịch truyền thông và giáo dục cộng đồng dựa trên phương pháp thuyết phục có tính tương tác cao hơn. Nghiên cứu cho thấy rằng, khi những thông tin liên quan đến vaccine được truyền tải thông qua phương tiện truyền thông xã hội hoặc qua các cộng đồng trực tuyến, những người tham gia sẽ có xu hướng tin tưởng và sẵn sàng tiêm vaccine hơn. Do đó, tận dụng sức mạnh của mạng xã hội để tạo ra các chiến dịch truyền thông nhằm thúc đẩy ý thức cộng đồng và sự chủ động trong việc tiêm vaccine COVID-19 có thể là một giải pháp hiệu quả. Ngoài ra, cần xem xét việc tăng cường việc tiêm vaccine tại các trung tâm y tế để tạo sự thuận tiện cho người dân, đặc biệt là đối tượng sinh viên, giúp họ có thể tiêm vaccine một cách nhanh chóng và thuận tiện hơn trong thời gian rảnh rỗi.

V. KẾT LUẬN

Dựa trên kết quả của nghiên cứu mô tả cắt ngang trên mẫu gồm 675 sinh viên, cho thấy phần lớn sinh viên chuyên ngành Y học cổ truyền tại Trường Đại học Y Dược Cần Thơ sẵn lòng tiêm vaccine phòng chống COVID-19, điều này cho thấy thái độ tích cực của các sinh viên trong việc ứng phó với đại dịch. Tuy nhiên, vẫn còn một số rào cản ảnh hưởng đến sự sẵn lòng tiêm ngừa vaccine COVID-19 của sinh viên chuyên ngành Y học cổ truyền. Nhà quản lý và nhà trường cần đưa ra các giải pháp thích hợp để cải thiện các rào cản này, nhằm thúc đẩy tăng động lực tiêm ngừa vaccine của sinh viên ngành Y ở Việt Nam nói chung và tại Trường Đại Học Y Dược Cần Thơ nói riêng.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Mai Huỳnh Như., Ngô Phương Thảo., Nguyễn Thọ Sơn. Khảo sát dịch tễ đối với sinh viên Trường Đại học Y dược Cần Thơ trong công tác phòng chống dịch bệnh Covid-19, *Tạp chí y dược học Cần Thơ*, 2020. số 27, 1-4.
2. Musha Chen. et al. An online survey of the attitude and willingness of Chinese adults to receive COVID-19 vaccination, *Human Vaccines & Immunotherapeutics*, 2021. 17(7):2279-2288. doi: 10.1080/21645515.2020.1853449.
3. Shi M. Et al. Emergency volunteering willingness and participation: a cross-sectional survey of residents in northern China, *BMJ Open*. 2018. 8(7):e020218. doi: 10.1136/bmjopen-2017-020218.
4. Tran V.D., Pak T.V., Gribkova E.I., Galkina G.A., Loskutova E.E., et al. Determinants of COVID-19 vaccine acceptance in a high infection-rate country: a cross-sectional study in Russia. *Pharm Pract (Granada)*, 2021. 19(1):2276. doi: 10.18549/PharmPract.2021.1.2276.
5. Wang J., Jing R., Lai X., Zhang H., Lyu Y., et al. Acceptance of COVID-19 Vaccination during the COVID-19 Pandemic in China. *Vaccines*, 2020. 8(3), 482. doi: 10.3390/vaccines8030482.

6. Hồ T. L. V., Võ, T. H. C., Nguyễn, T. K. N., Hoàng, T. L. A., Trần, T. H., & Trần, T. K. T. Ý định và thái độ đối với việc tiêm phòng vaccine covid-19 của Học sinh Trường trung học phổ thông Nguyễn Hiền quận Hải Châu-Đà Nẵng và học sinh Trường trung học phổ thông Yaly huyện Chư Păh-Gia Lai, *Tạp chí Khoa học Điều dưỡng*, 2022. 5(02), 49-60.
  7. Phan Thị Luyện. và cộng sự, Khảo sát sự hài lòng và một số yếu tố liên quan đến sự hài lòng của người dân đến tiêm ngừa vắc xin Covid-19 tại trường Đại học Y Dược Cần Thơ năm 2021, *Tạp chí Y Dược học Cần Thơ*, 2022. số 53/2022, 214-221.
  8. Qiao S., Tam C.C., Li X. Risk Exposures, Risk Perceptions, Negative Attitudes Toward General Vaccination, and COVID-19 Vaccine Acceptance Among College Students in South Carolina, *American Journal of Health Promotion*, 2022. 36(1):175-179.
-